EXPERTS IN RISK,
COMPLIANCE & AUDIT

WHITEPAPER

De Wet weerbaarheid kritieke entiteiten

Minimaal voldoen of maximale waarde creëren?

Een analytisch perspectief voor bestuurders en compliance-managers van organisaties in kritieke sectoren

Juni 2026

April Works B.V.

Inleiding

De Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) treedt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 in werking. Zij verplicht organisaties in elf (en mogelijk voor bepaalde ministeries meer) sectoren om hun weerbaarheid structureel te verhogen tegen een breed spectrum van dreigingen: van terrorisme, sabotage en hybride dreigingen tot klimaatextremen en pandemieën. Waar digitale veiligheid al enige jaren op de bestuurstafel ligt, introduceert de Wwke nu een expliciete en afdwingbare verplichting voor fysieke en organisatorische weerbaarheid.

Wat leest u in deze whitepaper?

Deze whitepaper is geen juridische samenvatting van de wet, daarvoor zijn de officiële bronnen beschikbaar. Het is een analytisch kader dat in vier delen uiteenzet:

- Waarom de Wwke er is en hoe zij zich verhoudt tot het Europese drieluik CER/NIS2/DORA,
- Wat de drie kernverplichtingen (risicobeoordeling, zorgplicht en meldplicht) concreet vragen,
- Welke valkuilen er op de loer liggen en wat u méér kunt doen, en
- Welke drie strategische implementatieroutes mogelijk zijn en welke past bij uw organisatie, en Hoe u de aanloopperiode tot inwerkingtreding optimaal benut.

Wat levert lezen u op?

Na het lezen van deze whitepaper kunt u in uw eigen organisatie het gesprek voeren over drie vragen die er werkelijk toe doen: voldoet onze huidige risicoaanpak aan wat de Wwke straks van ons vraagt, welke valkuilen vermijden wij actief, en kiezen wij voor minimale compliance of voor een implementatie die ook de bredere weerbaarheid van de organisatie versterkt? U herkent de keuzes die u nu moet maken, ziet de consequenties van elk pad, en beschikt over een onderbouwing waarmee u het bestuur kunt meenemen in een afgewogen besluit.

Voor wie is deze whitepaper geschreven?

Voor bestuurders, risk- en compliance-managers en programmaleiders van organisaties die (mogelijk) worden aangewezen als kritieke entiteit, of zij die vanuit hun ketenpositie met aangewezen entiteiten samenwerken. Of u nu nog aan het begin staat van uw voorbereiding of al een eerste gap-analyse heeft uitgevoerd: dit paper helpt u de juiste vragen te stellen, de juiste prioriteiten te stellen en kostbare misstappen te voorkomen.

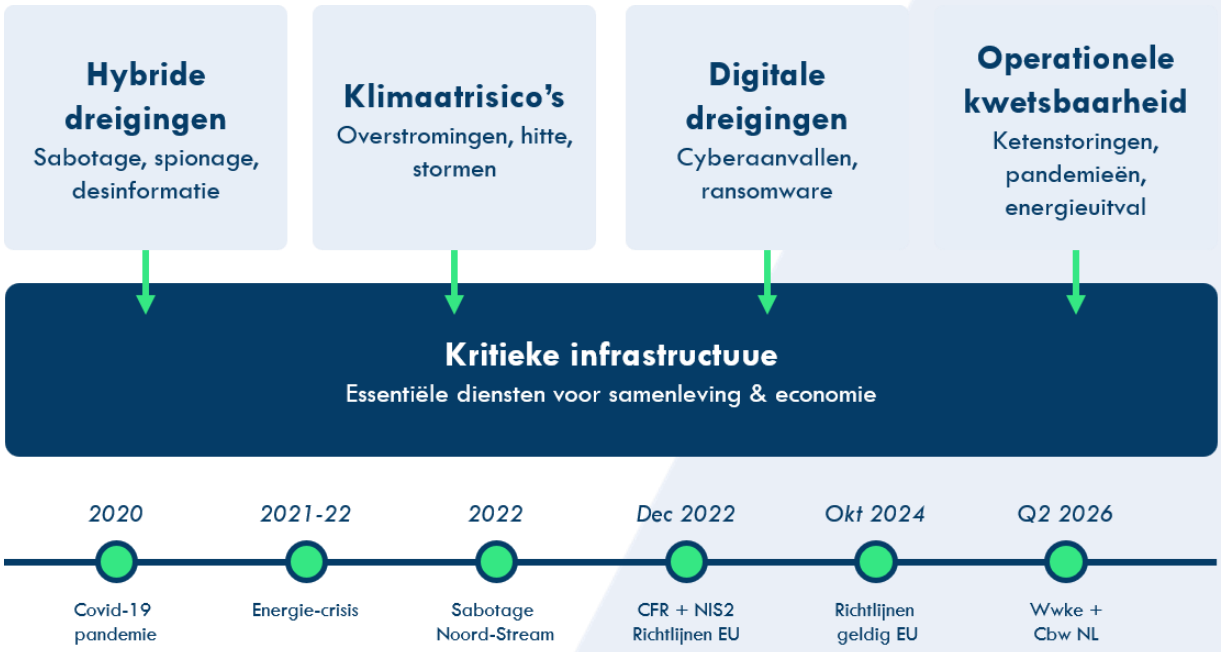
De kern van deze whitepaper kan worden samengevat in één inzicht: de Wwke is primair een compliance-verplichting, maar biedt tegelijkertijd een zeldzame gelegenheid om het risicoraamwerk van uw organisatie fundamenteel te versterken. Of u die gelegenheid benut, is een strategische keuze die nu moet worden gemaakt.

Deel 1: Het Europese weerbaarheidsprogramma

1.1 Een veranderd dreigingslandschap

De aanleiding voor de Wwke is niet willekeurig. Europa is de afgelopen jaren geconfronteerd met een structureel verschuivend dreigingslandschap. De COVID-19-pandemie legde de kwetsbaarheid van mondiale toeleveringsketens bloot. De energiecrisis van 2022 toonde aan hoe afhankelijk westerse samenlevingen zijn van enkelvoudige aanvoerroutes. Sabotage van onderzeese infrastructuur, zoals de Noord-Stream-leidingen, illustreerde de reikwijdte van hybride dreigingen. Ook de grootschalige en langdurige stroomuitval op het Iberisch schiereiland (april 2025) en de gedeeltelijke black-out in Berlijn (najaar 2025) zijn voorbeelden van veranderde bedreigingen. En klimaatverandering voegt een categorie risico's toe die in omvang en frequentie alleen maar toeneemt.

De Europese Commissie heeft op deze ontwikkelingen gereageerd met een coherent wetgevingsprogramma dat erop gericht is de weerbaarheid van de Europese samenleving en economie structureel te versterken. De Wwke is hiervan een onderdeel, maar niet het enige.

De Wwke is geen geïsoleerde maatregel, maar onderdeel van een coherente Europese reactie op een structureel veranderd dreigingslandschap.

Figuur 1: Het veranderde dreigingslandschap

1.2 Het Europese drieluik: CER, NIS2 en DORA

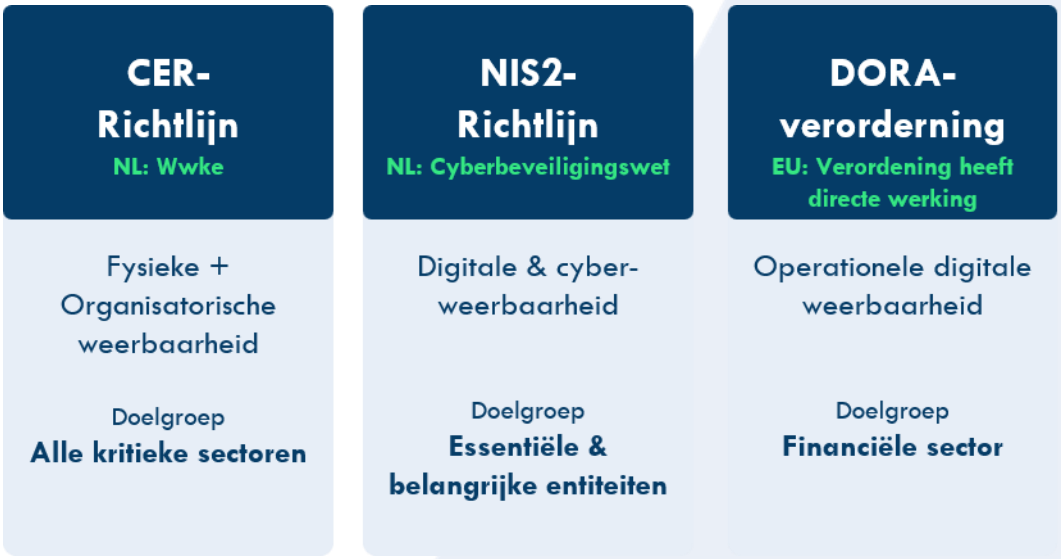
De Europese Commissie heeft bewust gekozen voor een gelaagde aanpak. In december 2022 zijn gelijktijdig twee richtlijnen vastgesteld die samen het fundament vormen van het Europese weerbaarheidskader voor kritieke sectoren (Directives on Critical Entities Resilience (CER) en Network and Information Security 2 (NIS2)). Een derde richtlijn was al eerder vastgesteld voor de financiële sector (Digital Operational Resilience Act (DORA)).

Wetgeving (jaar/nr. richtlijn)	Nederlandse wet	Focus
CER-richtlijn (2022/2557)	Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke)	Fysieke en organisatorische weerbaarheid
NIS2-richtlijn (2022/2555)	Cyberbeveiligingswet (Cbw)	Digitale en cyberweerbaarheid
DORA-verordening (2022/2554)	Als verordening rechtstreeks van toepassing	Operationele digitale weerbaarheid (financiële sector)

Tabel 1: Het Europese drieluik van weerbaarheidswetgeving.

De drie instrumenten zijn niet toevallig gelijktijdig ontwikkeld. Zij vormen een bewust samenhangend geheel: fysieke weerbaarheid en digitale weerbaarheid zijn onlosmakelijk verbonden, en in de financiële sector gelden aanvullende eisen voor operationele continuïteit van IT-systemen. De Commissie heeft daarbij expliciet gekozen voor complementariteit: overlap is bewust geminimaliseerd, terwijl de gezamenlijke dekking maximaal is.

Voor de praktijk heeft dit een directe implicatie: een organisatie die als kritieke entiteit wordt aangewezen onder de Wwke, valt van rechtswege automatisch ook onder de Cyberbeveiligingswet (Cbw) als essentiële entiteit. Beide wetten treden gelijktijdig in werking. Deze whitepaper richt zich op de Wwke, maar organisaties dienen de samenloop met de Cbw nadrukkelijk in hun implementatieaanpak te betrekken om dubbele administratieve lasten te voorkomen.

Kritieke entiteiten vallen automatisch ook onder de cyberbeveiligingswet als essentiële entiteit

Figuur 2: Het Europese weerbaarheidskader, een bewust drieluik

1.3 Status van de Nederlandse implementatie

Beide richtlijnen (CER en NIS2) hadden per 18 oktober 2024 in nationale wetgeving omgezet moeten zijn. Nederland heeft deze deadline niet gehaald vanwege de complexiteit van het implementatieproces. De wetsvoorstellen zijn op 15 april 2026 door de Tweede Kamer aangenomen en treden naar verwachting in het derde kwartaal in werking.

In de periode tot de inwerkingtreding gelden er formeel geen verplichtingen voor organisaties vanuit de CER-richtlijn. Tegelijkertijd heeft de Rijksoverheid organisaties nadrukkelijk opgeroepen niet af te wachten: de risico's waartegen de wet beschermt bestaan immers al. Bovendien biedt de aanloopperiode

een waardevolle gelegenheid om een gedegen voorbereiding op te zetten, iets waarvan organisaties die wachten op de formele aanwijzing niet meer kunnen profiteren.

1.4 Wie valt er onder de Wwke?

De Wwke is van toepassing op organisaties die door de bevoegde minister worden aangewezen als kritieke entiteit. Die aanwijzing vindt zo snel mogelijk na inwerkingtreding van de wet plaats, per sector door de verantwoordelijke minister. Alleen aangewezen organisaties vallen onder de wet en ontvangen hierover formeel bericht. Na formele aanwijzing heeft een organisatie tien maanden de tijd om aan de verplichtingen van de wet te voldoen. Die termijn is kort voor organisaties die nu nog niet zijn begonnen.

De aanwijzing van individuele organisaties binnen deze sectoren vindt plaats op basis van een sectorale risicobeoordeling. Daarbij kijkt de bevoegde minister naar de mate van maatschappelijke impact bij verstoring, cascade-effecten op andere kritieke entiteiten, en de aanwezigheid van kritieke infrastructuur op Nederlands grondgebied. Organisaties die in het verleden al zijn aangemerkt als vitale aanbieder in de zin van de Aanpak Vitaal (strategisch beleidskader van de Nederlandse overheid om de weerbaarheid van de vitale infrastructuur te verhogen), kunnen er in de meeste gevallen van uitgaan dat zij ook als kritieke entiteit worden aangewezen.

De wet onderscheidt in eerste instantie elf sectoren, zoals vastgelegd in de CER-richtlijn. De ministeriële regeling van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, die in december 2025 ter consultatie is voorgelegd, wijst daarnaast vier aanvullende sectoren aan. Dit geeft een indicatie van de richting die andere ministeries naar verwachting zullen volgen.

Elf CER-sectoren (wettelijk)	**Aanvullende sectoren (ministeriële regeling IenW)**
• Energie • Vervoer (lucht, spoor, water, weg, OV) • Bankwezen • Infrastructuur financiële markt • Gezondheidszorg • Drinkwater • Afvalwater • Digitale infrastructuur • Overheidsdiensten (ook wanneer uitgevoerd door lokale overheden) • Ruimtevaart • Levensmiddelen	• Nucleair • Keren en beheren (Rijkswaterstaat, waterschappen) • Vervaardiging, productie en distributie van chemische stoffen • Meteorologie (KNMI)

Tabel 2: Sectoren onder de Wwke. De aanvullende sectoren zijn gebaseerd op de concept-ministeriële regeling I en W (december 2025).

Deel 2: De drie kernverplichtingen

De Wwke kent drie primaire verplichtingen voor aangewezen kritieke entiteiten. Zij worden hieronder behandeld vanuit drie perspectieven: Wat vraagt de wet minimaal, Welke valkuilen liggen op de loer, en Wat kunt u ook doen? Dit laatste perspectief is niet bedoeld als advies om altijd meer te doen (dat is een organisatiekeuze die in Deel 3 aan de orde komt), maar als inzicht in de bandbreedte van mogelijkheden.

Na aanwijzing door de bevoegde minister heeft een kritieke entiteit 10 maanden de tijd om aan alle verplichtingen te voldoen.

Figuur 3: De drie kernverplichtingen en hun tijdlijn

2.1 Risicobeoordeling

Wat vraagt de wet?

Binnen negen maanden na aanwijzing moet een kritieke entiteit een brede risicobeoordeling hebben uitgevoerd. De wet schrijft voor dat daarin alle relevante dreigingen worden meegenomen: door de mens veroorzaakte dreigingen (terrorisme, sabotage, criminele infiltratie, hybride dreigingen), natuurlijke dreigingen (bijvoorbeeld overstromingen, extreme weersomstandigheden, brand, pandemieën) en (expliciet) klimaatrisico's (zoals bodemdaling of verzilting). De risicobeoordeling dient bovendien periodiek te worden herzien, in ieder geval elke vier jaar.

De wet sluit daarmee bewust aan bij bestaande kaders. Organisaties die reeds werken met ISO 31000, de NIS2-vereisten of ARBO-verplichtingen, kunnen onderdelen van bestaande risicobeoordelingen hergebruiken. Dit is niet alleen toegestaan maar uitdrukkelijk beoogd: de wetgever wil voorkomen dat organisaties het wiel opnieuw uitvinden.

Valkuilen

- ***Te smalle scope***

  De meest voorkomende fout is een risicobeoordeling die wordt ingericht met de Wwke als exclusief vertrekpunt. Dat levert formele compliance op, maar geen integraal beeld van de risico's die de organisatie daadwerkelijk loopt. Latere fasen (zorgplicht, governance, tooling) worden dan ook te nauw ingericht, waardoor kansen voor synergie verloren gaan en samenloop met andere wetgeving of stakeholderverplichtingen wordt gemist. Dit resulteert in suboptimale efficiency, gebrek aan samenhang en prioritering die andere initiatieven kan vertragen of zelfs belemmeren. Juist door alle lopende en geplande initiatieven in samenhang te bekijken kan dit worden voorkomen en kunnen investeringen een hoger (maatschappelijk) rendement realiseren.
- ***Het eenmalige-document-risico***

  Een risicobeoordeling die wordt uitgevoerd als project, vastgelegd in een rapport, en vervolgens in de la verdwijnt, voldoet op de dag van oplevering aan de letter van de wet. Twee jaar later is zij vrijwel zeker verouderd. Risico's, bedrijfsmodellen, ketens en omgevingen veranderen. De Wwke

vereist periodieke herbeoordeling, maar de praktijk leert dat dit alleen werkt als de risicobeoordeling procesmatig is verankerd, met heldere eigenaarschap en een vaste reviewcyclus. Wij adviseren minimaal een jaarlijkse herbeoordeling. De wettelijke vierjaarstermijn is te ruim om continue verbetering te borgen."

- ***Verlies van gemeenschappelijke risicojargon en fragmentatie***

  In grotere organisaties werken verschillende afdelingen (IT, HR, operations, facilities) met eigen risicojargon, frameworks en prioriteiten. Een Wwke-specifieke risicobeoordeling die los staat van de bestaande risicomanagementcyclus versterkt deze fragmentatie. Het gevolg is dat medewerkers uiteindelijk met meerdere, onderling inconsistente risicokaders moeten werken.

- ***Het stapelen van aanpakken***

  Wanneer voor elke nieuwe wet of verplichting een aparte risicobeoordeling wordt uitgevoerd en gedocumenteerd, ontstaat op termijn een onoverzichtelijk oerwoud van instructies en registers. Op papier kan het dan allemaal kloppen, maar de praktische uitvoerbaarheid neemt snel af. Medewerkers worden geconfronteerd met tegenstrijdige of overlappende voorschriften en zouden dan verleid kunnen worden om de weg van de minste weerstand te kiezen; geen van allen goed uitvoeren.

Wat kunt u ook doen?

Een goed ingerichte risicobeoordeling is geen compliance-document, maar een levend instrument dat de strategische besluitvorming informeert. Organisaties die de Wwke-risicobeoordeling integreren in hun bestaande Enterprise Risk Management-cyclus, profiteren van schaalvoordelen en zorgen ervoor dat risico-inzichten daadwerkelijk de bestuurstafel bereiken en relevant zijn. Daarmee wordt de risicobeoordeling ook een instrument voor prioriteitsstelling en investeringsbeslissingen, en meer dan een compliance-exercitie.

Risicomanagement is bovendien nooit af. Wetgeving verandert, maatschappelijke verwachtingen worden anders, businessmodellen evolueren, en nieuwe dreigingen dienen zich aan. Organisaties die hun risicobeoordeling als een continu proces inrichten, in plaats van een periodiek project, zijn structureel beter in staat om tijdig te reageren op veranderingen in hun risicoprofiel. Door dit op een integrale en overzichtelijke manier te doen, stelt goed risicomanagement organisaties ook in staat dit kostenefficiënt, beheerst en in samenhang te doen.

Wwke vereist minimum: periodieke herbeoordeling. Integraal inrichten geeft maximale strategische waarde.

Figuur 4: Risicobeoordeling als levend instrument, de PDCA-cyclus

2.2 Zorgplicht

Wat vraagt de wet?

Binnen tien maanden na aanwijzing moet een kritieke entiteit passende technische, beveiligings- en organisatorische maatregelen hebben getroffen om haar weerbaarheid te waarborgen. De wet hanteert het principe van proportionaliteit en evenredigheid: maatregelen moeten aansluiten bij de aard en ernst van de geïdentificeerde risico's. Voortbouwen op bestaande maatregelen is uitdrukkelijk mogelijk en in veel gevallen de meest efficiënte route.

De verantwoordelijkheid voor de zorgplicht rust expliciet bij het bestuur van de organisatie. Dit is een bewuste keuze van de wetgever: weerbaarheid is geen technisch of operationeel vraagstuk, maar een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Impliciet wordt er gevraagd te bewegen van vertrouwen naar zeker weten.

Valkuilen

- ***Van beschreven naar aantoonbaar***

  Dit is waarschijnlijk de grootste cultuurverandering die de Wwke vereist. Voor veel organisaties is het gebruikelijk om beheersmaatregelen te beschrijven in beleidsdocumenten of procedures. De Wwke vereist dat maatregelen ook daadwerkelijk zijn ingericht en aantoonbaar worden uitgevoerd. Beschreven in beleid is niet aantoonbaar geborgd in de uitvoering. Toezichthouders zullen bij een controle of incident niet vragen naar het beleidsdocument, maar naar het bewijs van de daadwerkelijke uitvoering en het toezicht daarop.
- ***Vaag geformuleerde maatregelen***

  Een beheersmaatregel als 'medewerkers worden getraind in weerbaarheid' is niet uitvoerbaar. Wie organiseert de training? Voor wie? Hoe vaak? Wie controleert deelname? Onduidelijke maatregelen leiden onvermijdelijk tot persoonsafhankelijke uitvoering: de ene manager pakt het serieus op, de andere niet. Dit ondermijnt de consistentie van de weerbaarheid en maakt aantoonbaarheid onmogelijk.
- ***Uitvoerbaarheid en benodigde verandering***

  Nieuwe beheersmaatregelen vereisen vaak nieuwe rapportages, controlestappen, informatiestromen en soms tooling die er eerder niet waren. Het implementeren hiervan kost tijd, opleiding en organisatorische energie. Organisaties die dit onderschatten, ontdekken dat de maatregelen op papier staan maar in de praktijk niet worden uitgevoerd omdat de randvoorwaarden ontbreken.
- ***Mandaat-onduidelijkheid***

  Weerbaarheidsmaatregelen raken doorgaans meerdere afdelingen: IT, HR, facilitaire dienst, operations, communicatie. Zonder heldere governance (wie is eigenaar van welke maatregel, wie heeft mandaat om te sturen en bij te sturen) ontstaat de situatie dat iedereen verantwoordelijk is en niemand het doet. Wanneer dit ook nog eens gebeurt met onvoldoende samenhang en zonder overzicht, ontstaat een situatie waarbij de getroffen maatregelen gezamenlijk onvoldoende effectief of zelfs contraproductief kunnen zijn.
- ***Stapelen***

  Net als bij de risicobeoordeling geldt ook hier: het bovenop bestaande NIS2-, ISO 27001-, ARBO- of kwaliteitsmanagementmaatregelen plakken van Wwke-specifieke eisen leidt tot een onbeheersbare complexiteit. De kans is groot dat medewerkers afhaken, en dat de gecreëerde administratielast de daadwerkelijke weerbaarheid niet vergroot.

Wat kunt u ook doen?

De zorgplicht biedt een unieke kans om het governance-model rond risico en weerbaarheid te herijken. Organisaties die van deze gelegenheid gebruik maken, beleggen eigenaarschap helder, versterken de verbinding tussen bestuur en uitvoering, en creëren informatiestromen die daadwerkelijk stuurinformatie opleveren. De maatregel wordt dan niet alleen iets wat 'moet', maar iets wat werkt.

Bijkomend voordeel

Een bijkomend voordeel van een goed ingerichte zorgplicht is de aantoonbaarheid richting externe stakeholders: financiers, verzekeraars, opdrachtgevers en toezichthouders waarderen organisaties die hun weerbaarheid niet alleen claimen maar ook kunnen bewijzen. In toenemende mate wordt dit een concurrentiefactor en, voor organisaties die afhankelijk zijn van private financiering, een financieringsvoordeel.

2.3 Meldplicht

Wat vraagt de wet?

Kritieke entiteiten zijn verplicht om incidenten die hun essentiële dienst aanzienlijk verstoren of dreigen te verstoren, binnen 24 uur te melden bij een centraal meldloket onder regie van de Minister van Justitie en Veiligheid. De 24-uurstermijn gaat in op het moment dat de organisatie kennis heeft genomen van het incident.

Wat als een aanzienlijke verstoring kwalificeert, is per sector uitgewerkt in ministeriële regelingen. De concept-regeling van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geeft hiervan concrete voorbeelden: bij drinkwaterbedrijven is een verstoring pas meldplichtig als tenminste 10.000 aansluitingen gedurende minimaal zes aaneengesloten uren geen water ontvangen. Voor het spoor geldt dan weer vier uur stremming voor het personenvervoer, voor de meteorologie (KNMI) een termijn van zes uur uitval. Deze drempelwaarden zijn bewust gelijkgesteld met de drempelwaarden onder de Cyberbeveiligingswet, om dubbele meldingen te voorkomen voor organisaties die onder beide wetten vallen.

De meldplicht van de Wwke staat niet op zichzelf. Afhankelijk van de sector en de aard van het incident, kan er samenloop zijn met de meldplicht onder de AVG (datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens), de ARBO-meldplicht (ernstige arbeidsongevallen bij de Nederlandse Arbeidsinspectie), en diverse sectorale meldverplichtingen. Organisaties dienen een integraal beeld te hebben van de meldverplichtingen die op hen van toepassing zijn.

Valkuilen

- ***Gebrek aan awareness***

  De meest fundamentele valkuil is dat de medewerkers die als eerste een incident waarnemen (operationeel personeel, servicemedewerkers, technici) niet weten dat er een meldplicht bestaat, wanneer die van toepassing is, of hoe zij een melding dienen te initiëren. Een wet die alleen bij de compliance-afdeling bekend is, werkt niet.

- ***Te gedetailleerde training als schijnoplossing***

  De logische reflex is om medewerkers uitgebreid te trainen in de drempelwaarden: “82,5 km per uur windkracht en vier uur uitval bij een object dat voorkomt op de lijst van kritieke infrastructuur…” Het probleem is dat de meeste medewerkers dit onderscheid niet kunnen of willen maken. Te gedetailleerde instructies leiden tot verwarring, aversie en, uiteindelijk, ondermelding. Het risico is paradoxaal: hoe preciezer de instructie, hoe lager de meldingsgraad. Wat nu als de uitval 3 uur, 59 minuten en 46 seconden was?

- ***Het niet-melden niet documenteren***

  Organisaties richten zich logischerwijs op het correct uitvoeren van meldingen. Maar toezichthouders en rechters zullen bij een incident ook vragen waarom eerdere signalen niet zijn gemeld. De afweging om iets níét als meldplichtig te kwalificeren, dient evengoed te worden vastgelegd, met de gehanteerde redenering. Dit geldt in het bijzonder voor grensgevallen. Het ontbreken van deze documentatie kan achteraf worden uitgelegd als een gebrek aan zorgvuldigheid, of erger.

- ***Verkokerde meldstromen***

  Wanneer de Wwke-meldplicht, de AVG-meldplicht en de ARBO-meldplicht elk afzonderlijk zijn ingericht (met eigen procedures, contactpersonen en escalatiepaden) ontstaat een onoverzichtelijk geheel waarbij incidenten vallen tussen de wal en het schip, of meervoudig worden gemeld zonder samenhang.

Wat kunt u ook doen?

Een breed intern meldloket waarbij medewerkers één herkenbaar kanaal hebben voor het signaleren van incidenten, ongeacht de aard of ernst, lost meerdere valkuilen tegelijkertijd op. Het verlaagt de drempel voor melding (medewerkers hoeven geen onderscheid te maken), concentreert de analytische verantwoordelijkheid bij een kleine groep getrainde professionals, en creëert een integraal beeld van incidenten en near-misses.

Bijkomend voordeel

Een bijkomend voordeel is de informatiepositie die een dergelijk loket oplevert. Herhalende kleine incidenten, die individueel onder de meldingsdrempel vallen, zijn gezamenlijk een waardevol signaal over kwetsbaarheden in processen of systemen. Organisaties die dit patroon herkennen, kunnen proactief ingrijpen. Dat is weerbaarheid in de meest eigenlijke zin van het woord.

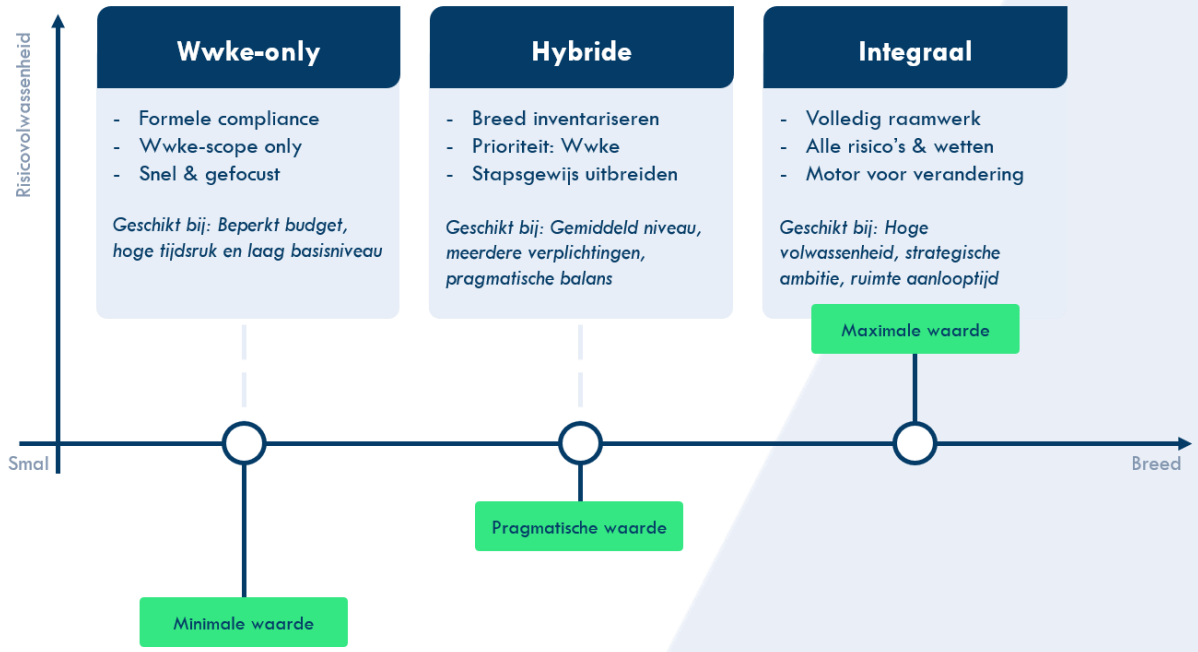
Tot slot: een solide en aantoonbaar betrouwbare meldstroom (inclusief de gedocumenteerde afwegingen bij niet-melden) is niet alleen een compliance-instrument. Het is ook bewijs van een volwassen risicobeheerscultuur, iets wat toezichthouders, financiers en partners in toenemende mate waarderen.

© 2026 April Works B.V. | aprilworks.nl

Deel 3: Drie strategische keuzes

De Wwke stelt organisaties voor een strategische keuze die verder gaat dan de wet zelf: hoe verhoudt de implementatie van de Wwke zich tot de bredere ambitie op het gebied van risicobeheer? Er zijn drie fundamenteel verschillende benaderingen mogelijk, elk met een eigen profiel van geschiktheid en met voor- en nadelen.

Deze keuze is niet puur technisch of budgettair. Zij raakt aan de risicovolwassenheid van de organisatie, de beschikbare tijd en middelen, en de strategische visie van het bestuur op continuïteit en weerbaarheid. Hieronder worden de drie scenario's geanalyseerd.

Meer is niet per se duurder: een integraal raamwerk deelt overhead en is op de lange termijn efficiënter dan meerdere geïsoleerde trajecten.

Figuur 5: Drie strategische keuzes — het implementatiespectrum

3.1 Optie A: Wwke-only

De Wwke-only benadering richt zich uitsluitend op het voldoen aan de formele verplichtingen van de wet: risicobeoordeling binnen de Wwke-scope, passende maatregelen gericht op de geïdentificeerde Wwke-risico's, en een meldproces voor Wwke-incidenten. Niets meer en niets minder.

Voor wie?

Deze aanpak is het meest geschikt voor organisaties met beperkt budget of capaciteit, organisaties met een hoge tijdsdruk (nabij de aanwijzingsdatum), of organisaties die eerst een basis voor risicovolwassenheid willen leggen.

Voordelen: Gefocust, snel te implementeren, beheersbaar in omvang.

Nadelen: De valkuilen uit Deel 2 worden niet structureel geadresseerd. De kans op stapelen is groot. De compliance-investering levert relatief weinig strategische waarde op. Toekomstige wetgeving of veranderende risico's vereisen een nieuwe implementatieronde, met bijbehorende kosten.

3.2 Optie B: Hybride

De hybride benadering combineert een brede inventarisatie (om integraal inzicht op te bouwen) met een gefaseerde implementatie die eerst optimaliseert voor de vereisten vanuit de Wwke, en daarna stapsgewijs andere hoge risico's en verplichtingen adresseert. De hybride aanpak fungeert daarmee als leidraad voor prioriteitsstelling: niet alles tegelijk, maar ook niet blind voor de bredere context.

Een belangrijk kenmerk van deze aanpak is de erkenning dat risicomanagement een continu en groeiend proces is. De Wwke is een startpunt, geen eindpunt: wetgeving, businessmodellen en dreigingen zullen blijven veranderen. Door de basisinfrastructuur (risicobeoordeling, governance, meldproces) integraal in te richten, kunnen nieuwe vereisten eenvoudig worden ingepast zonder dat de organisatie telkens van voren af aan hoeft te beginnen.

Voor wie?
Organisaties met enige risicovolwassenheid die ook andere compliance-verplichtingen kennen (NIS2, ARBO, ISO), en die een pragmatische balans zoeken tussen investeringen (tijd, capaciteit, geld) en waarde (minder incidenten, verminderde gevolgen).

Voordelen: Schaalbaar, voorkomt de meeste valkuilen, creëert een fundament voor toekomstige uitbreidingen.

Nadelen: Vereist discipline in fasering, heldere prioritering en bestuurlijk eigenaarschap van de roadmap.

3.3 Optie C: Integraal

De integrale benadering gebruikt de Wwke als motor voor een volledig vernieuwd of versterkt risicoraamwerk. Alle relevante risico's, alle van toepassing zijnde wetgeving en alle stakeholderverplichtingen worden in samenhang geïnventariseerd, beoordeeld en geadresseerd. De Wwke is hierin het startpunt, niet het eindpunt.

Een veelgehoord bezwaar tegen de integrale benadering is dat zij duurder is. Dit is in de praktijk niet per definitie het geval. Een integraal raamwerk deelt de overhead van governance, procesontwerp, tooling en training over alle verplichtingen heen. De marginale kosten van elke aanvullende verplichting zijn daarmee significant lager dan bij een geïsoleerde aanpak per wet. Meer is niet per se duurder, het is de opzet die bepaalt of de investering rendabel is.

Voor wie?
Organisaties met hoge risicovolwassenheid, ruimte in planning (de huidige aanloopperiode tot inwerkingtrede is een zeldzaam voordeel), en een bestuurlijke ambitie om weerbaarheid als strategisch voordeel te positioneren.

Voordelen: Maximale waarde, toekomstbestendig, structurele eliminatie van de valkuilen uit Deel 2, potentieel lager in totale kosten op de langere termijn.

Nadelen: Hogere initiële investering in tijd en capaciteit, vereist bestuurlijk commitment en een heldere programmastructuur.

© 2026 April Works B.V. | aprilworks.nl

	Optie A: Wwke-only	Optie B: Hybride	Optie C: Integraal
Geschikt voor	Lage risicovolwassenheid, hoge tijdsdruk, beperkt budget	Gemiddelde risicovolwassenheid, meerdere verplichtingen, pragmatische aanpak	Hoge risicovolwassenheid, strategische ambitie, ruime aanlooptijd
Kosten	Initieel laag, als enkel Wwke geldt, hoog cumulatief bij nieuwe wetgeving of het niet in scope nemen van bestaande wetgeving	Gemiddeld, deelbaar over trajecten	Hoog initieel, laag cumulatief
Valkuilen geadresseerd	Minimaal	Grotendeels	Structureel
Toekomstbestendigheid	Laag	Goed	Hoog
Bestuurlijk commitment	Beperkt vereist	Gemiddeld vereist	Hoog vereist

Tabel 3: Vergelijking van de drie strategische opties.

Deel 4: Conclusie en aanbevelingen

De Wet weerbaarheid kritieke entiteiten is meer dan een compliance-verplichting. Zij is de formalisering van een maatschappelijke noodzaak: organisaties die essentiële diensten leveren, dienen aantoonbaar weerbaar te zijn. De vraag is niet of uw organisatie aan de wet moet voldoen (als u wordt aangewezen, is dat verplicht), maar hoe u die verplichting vormgeeft.

Ambitie, risicovolwassenheid en investering

De drie strategische opties die in deze whitepaper zijn beschreven, zijn geen hiërarchie van goed en slecht. Zij zijn een continuüm van ambitie, risicovolwassenheid en investering. De juiste keuze hangt af van uw risicovolwassenheid, beschikbare capaciteit en strategische ambitie en daarmee uw specifieke situatie. Wat deze whitepaper wil meegeven, is dat de meest beperkte aanpak op de langere termijn niet per se de goedkoopste is, en dat de periode tot de inwerkingtreding van de wet een gelegenheid biedt die later niet meer terugkomt.

AANBEVELING 1	Start nu. Elke maand die verstrijkt voor de formele aanwijzing, is een maand minder voor een gedegen voorbereiding. Organisaties die nu beginnen, hebben de keuze. Organisaties die wachten, niet meer.
AANBEVELING 2	Kies bewust uw aanpak. Laat de keuze tussen Wwke-only, hybride of integraal niet bepalen door de waan van de dag of de capaciteit van de compliance-afdeling, maar door een expliciete bestuursbeslissing over risicovolwassenheid en strategische ambitie.
AANBEVELING 3	Voorkom stapelen. Integreer de Wwke in de bestaande risicomanagementcyclus. Elk geïsoleerd traject dat ernaast wordt gezet, vergroot de complexiteit en vermindert de naleving in de praktijk.
AANBEVELING 4	Houd het levend. Een risicobeoordeling, een set maatregelen en een meldproces zijn geen eindproducten. Borg eigenaarschap, stel reviewcycli in, en zorg dat het bestuur structureel geïnformeerd blijft. Weerbaarheid is een toestand die continue aandacht vereist, geen statisch document.

Over April Works

April Works is een adviesbureau gespecialiseerd in risicobeheer, compliance en audit management. Vanuit Rijswijk bedienen wij organisaties in onder andere de publieke sector (zoals het onderwijs en gemeenten), de financiële sector (zoals banken, verzekeraars, investeringsmaatschappijen en family offices), corporates en de IT-sector. Onze adviseurs combineren diepgaande strategische kennis met praktische implementatie-ervaring.

Wij ondersteunen organisaties bij de voorbereiding op en implementatie van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten van een eerste gap-analyse tot een volledig integraal risicoraamwerk. Onze aanpak is analytisch, pragmatisch en stapsgewijs, altijd gericht op aantoonbaar resultaat. Een voorbeeld van wat wij voor uw organisatie kunnen betekenen op het gebied van de Wwke is opgenomen in onderstaande tabel.

Niveau	Wat April Works voor u kan doen
1. Strategie & governance	Analyse Business Model, Gap-analyse Wwke/Cbw, risicovolwassenheidsscan, ontwerp van het integraal risicoraamwerk, bestuurlijke besluitvormingsdossiers, governance- en mandaatmodel, RACI per kernverplichting.
2. Control design	Vertaling van zorgplicht en risicobeoordeling naar een concrete control library (preventief, detectief, correctief), control-eigenaarschap, KPI/KRI-definities, testdraaiboeken en bewijsstandaarden.
3. Control implementatie	Inrichting van processen, beleid en werkinstructies; configuratie van GRC-/audit-tooling; integratie met ISO 27001, NIS2/Cbw en ARBO; opleiding van controleigenaren en first line.
4. Control executie (managed services)	Uitvoeren van periodieke controles namens de organisatie, inrichten en bemensen van het brede interne meldloket (24/7-oproepbaarheid), uitvoeren van scenario-oefeningen, opvolging bevindingen, audit-trail-beheer.
5. Continue monitoring & assurance	Maandelijkse control-rapportages voor bestuur en toezichthouder, voortdurende risicoherbeoordeling, integratie met ERM-cyclus, ondersteuning bij audits en incidentmeldingen, jaarlijkse rapportage van weerbaarheid.

Tabel 4: Voorbeelden van specifieke dienstverlening.

Neem contact op via **info@aprilworks.nl** of bezoek **aprilworks.nl** voor meer informatie.

APRIL

WIJ HELPEN **KANSEN BENUTTEN** IN RISK, COMPLIANCE & AUDIT